

Program działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością „Akademia Szansą dla Wszystkich”

Założenia

Współcześnie niepełnosprawność nie jest już postrzegana przez pryzmat niedoskonałości i dysfunkcyjności oraz działań adaptacyjnych. Fizyczna dysfunkcja nie determinuje potrzeb, aspiracji i możliwości młodych ludzi oraz ich prawa do rozwoju i edukacji. Ogranicza je segregacyjne środowisko stworzone jedynie dla potrzeb osób pełnosprawnych, istniejące w nim bariery społeczne, ekonomiczne, fizyczne.

Wyrównywanie szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością to długotrwały proces zmierzający do tego, by ich potrzeby, określane jako specjalne czy specyficzne, były respektowane na równi z potrzebami studentów pełnosprawnych. Istotne jest, by udzielane wsparcie pomagało im być aktywnymi członkami społeczności akademickiej, odpowiedzialnymi za kreowanie własnej drogi życiowej, a uzyskane wykształcenie było szansą i drogą do niezależnego życia w roli pełnosprawnych członków społeczeństwa.

Tworzenie warunków równych szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością nie jest przywilejem ani aktem dobrej woli wobec tej grupy osób, lecz obowiązkiem ze strony całego środowiska akademickiego. Wymaga skoordynowanych i długofalowych działań we wszystkich obszarach funkcjonowania Uczelni.

Cele główne:

1. Stałe diagnozowanie stanu i potrzeb w zakresie dostosowania uczelni do specjalnych potrzeb edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością, poszukiwanie najlepszych rozwiązań umożliwiających ich zaspokajanie oraz monitorowanie skuteczności podejmowanych działań.
2. Likwidacja barier architektonicznych.
3. Wyrównywanie szans w dostępie do zasobów informacyjnych i zajęć dydaktycznych.
4. Wspomaganie w rozwiązywaniu indywidualnych problemów związanych ze studiowaniem.
5. Wspieranie różnych form aktywności studentów z niepełnosprawnością oraz działań na rzecz poprawy własnej sytuacji.
6. Budowanie postaw prointegracyjnych w środowisku akademickim.
7. Poszerzanie kompetencji kadry akademickiej w zakresie udzielania wsparcia studentom z niepełnosprawnością.

W wyniku proponowanego programu działań oczekuje się:

1. coraz lepszej dostępności Uczelni pod względem architektonicznym,
2. stopniowego poszerzania dostępu studentów z niepełnosprawnością do informacji i zajęć,
3. wypracowania, wprowadzenia i stosowania rozwiązań alternatywnych umożliwiających wyrównanie szans w korzystaniu z procesu dydaktycznego studentom z niepełnosprawnością,
4. zapewnienia wsparcia w rozwiązywaniu indywidualnych problemów poszczególnych studentów z niepełnosprawnością związanych ze studiowaniem, a będących wynikiem ich stanu zdrowia,
5. zwiększenia aktywności studentów z niepełnosprawnością w działaniach samopomocowych, samorealizacji i spełnianiu się w roli studenta,
6. coraz większej otwartości i zrozumienia wobec osób z niepełnosprawnością i ich problemów ze strony studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracji,

7. uruchomienia różnych form wsparcia społecznego wobec studentów z niepełnosprawnością w środowisku uniwersyteckim,
8. poszerzenia kompetencji kadry akademickiej w zakresie udzielania wsparcia studentom z niepełnosprawnością w procesie kształcenia.

Cel 1. Stałe diagnozowanie stanu i potrzeb w zakresie dostosowania uczelni do specjalnych potrzeb edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością, poszukiwanie najlepszych rozwiązań umożliwiających ich zaspokajanie oraz monitorowanie skuteczności podejmowanych działań.

Zadania:

1. Gromadzenie informacji na temat aktualnego stanu dostosowania uczelni pod względem architektonicznym, dostępności do zasobów informacyjnych i zajęć dydaktycznych.

Sposoby realizacji:

- przekazywanie przez jednostki Akademii stosownych informacji Koordynatorowi ds. Osób Niepełnosprawnych,
- ujawnianie barier przy współpracy z kompetentnymi w tej problematyce osobami z niepełnosprawnością,
- sporządzanie raportów i analiz.

2. Gromadzenie informacji na temat problemów i trudności studentów z niepełnosprawnością związanych ze studiowaniem, a wynikających z ich stanu zdrowia.

Sposoby realizacji:

- dyżury Koordynatora ds. Osób Niepełnosprawnych
- rozmowy ze studentami, ankiety skierowane do studentów z niepełnosprawnością.

3. Gromadzenie i analiza informacji na temat rozwiązań wprowadzanych na innych Uczelniach.

Sposoby realizacji:

- śledzenie ukazujących się publikacji, udział w konferencjach, konsultowanie się z pełnomocnikami innych Uczelni.

4. Ewaluacja prowadzonych działań.

- ocena wprowadzanych rozwiązań pod względem ich użyteczności* zakresu wykorzystywania oraz skutków w postaci poprawy sytuacji edukacyjnej i społecznej studentów z niepełnosprawnością na Uczelni.

Sposoby realizacji:

- prowadzenie statystyki wykorzystywania wprowadzonych rozwiązań, opiniowanie ich przez studentów z niepełnosprawnością, analiza wpływu tych rozwiązań na zmianę sytuacji studentów.

Cel 2. Likwidacja barier architektonicznych.

Zadania:

1. Działania adaptacyjne.

- stopniowe dostosowywanie obiektów Akademii do możliwości osób z niepełnosprawnością ruchowo, niewidomych i niedowidzących. Uwzględniania potrzeb osób z niepełnosprawnością w planach Uczelni dotyczących modernizacji i remontów obiektów.

Sposoby realizacji:

- projektowanie i prowadzenie prac adaptacyjnych w obiektach Uczelni.

2. Działania zastępcze pozwalające na niwelowanie trudności studentów związanych z barierami architektonicznymi.

Sposoby realizacji:

- planowanie zajęć w pomieszczeniach dostępnych dla grup, w których uczą się osoby z niepełnosprawnością,
- organizowanie szkoleń dla studentów pełnosprawnych i wolontariuszy na temat sposobów udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym ruchowo, niewidomym i niedowidzącym w przemieszczaniu się.

Cel 3. Wyrównywanie szans w dostępie do zasobów informacyjnych i zajęć dydaktycznych.

Zadania:

1. Wyposażenie Uczelni (Biblioteki oraz jednostek organizacyjnych prowadzących kształcenie) w specjalistyczny sprzęt ułatwiający dostęp do informacji i zajęć studentom z różnym rodzajem niepełnosprawności.

Sposoby realizacji:

- utworzenie w Bibliotece i jednostkach organizacyjnych Uczelni prowadzących kształcenie stanowisk wyposażonych w specjalistyczny sprzęt ułatwiający dostęp do informacji i przygotowanie się do zajęć osobom z różnym rodzajem niepełnosprawności,
  - opracowanie regulaminu wypożyczania sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć osobom z różnym rodzajem niepełnosprawności,
  - organizacja punktów do kopiowania materiałów z zajęć studentom mającym trudności z samodzielnym notowaniem oraz pomocy koleżeńskiej w zakresie udostępniania notatek.
2. Uwzględnienie zagadnień niepełnosprawności w zasadach działania Uczelni ustalonych przepisami wewnętrznymi.

Sposoby realizacji:

- wprowadzanie wewnętrznych przepisów regulujących działania Uczelni na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością, w tym stosowanie rozwiązań alternatywnych umożliwiających studiowanie.

Cel 4. Wspomaganie w rozwiązywaniu indywidualnych problemów związanych ze studiowaniem.

Zadania:

1. Diagnozowanie specjalnych potrzeb edukacyjnych studentów z niepełnosprawnością oraz ich problemów związanych ze studiowaniem.

Sposoby realizacji:

- indywidualne rozmowy ze studentami podczas dyżurów Koordynatora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz ankiety skierowane do studentów niepełnosprawnych.
2. Wsparcie edukacyjne.

Sposoby realizacji:

- Stosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie studentom z niepełnosprawnością,
- organizowanie dodatkowych zajęć, szkoleń, kursów dla studentów z niepełnosprawnością podnoszących ich możliwości edukacyjne,
- organizacja szkoleń, cyklicznych zajęć z zakresu przygotowania do posługiwania się nowoczesną technologią.

3. Wsparcie informacyjne.

Sposoby realizacji:

- organizowanie spotkań o charakterze informacyjnym dotyczących spraw studentów z niepełnosprawnością i możliwości uzyskania wsparcia.
- udzielanie ustnych informacji, udostępnianie przez Koordynatora ds. Osób Niepełnosprawnych materiałów informacyjnych,

- prowadzenie na stronie internetowej Akademii podstrony dla studentów z niepełnosprawnością.

4. Wsparcie emocjonalne.

Sposoby realizacji:

- życzliwe i rozumiejące podejście do spraw studenta, zapewnienie pełnej dyskrecji. włączanie do działań grupy, udzielanie wsparcia przez kolegów,
- pomoc psychologiczna udzielana przez psychologa.

5. Wsparcie socjalne.

Sposoby realizacji:

- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.
- inne świadczenia socjalne przysługujące wszystkim studentom.

Cel 5. Wspieranie różnych form aktywności studentów z niepełnosprawnością oraz działań na rzecz poprawy własnej sytuacji.

Zadania:

1. Wspieranie działalności samopomocowej, samokształceniowej i naukowej studentów z niepełnosprawnością

Sposoby realizacji:

- organizacja grupy samopomocowej studentów z niepełnosprawnością,
- organizacja studenckiego kola naukowego podejmującego problematykę niepełnosprawności,
- wspieranie samodzielnych inicjatyw studentów niepełnosprawnych.

2. Wspieranie aktywności kulturalnej oraz rekreacyjno-sportowej.

Sposoby realizacji:

- organizacja imprez kulturalnych, integracyjnych oraz sportowo rekreacyjnych.

Cel 6. Budowanie postaw prointegracyjnych w środowisku akademickim.

Zadania:

1. Budowanie przyjaznej atmosfery wokół osób z niepełnosprawnością.

Sposoby realizacji:

- organizowanie różnego typu spotkań i imprez promujących pozytywny wizerunek osób z niepełnosprawnością wśród nauczycieli i pracowników akademickich.
- działania prointegracyjne w środowisku studenckim, akcje promujące życzliwy stosunek do niepełnosprawnych kolegów i ich wspieranie.

Cel 7. Poszerzanie kompetencji kadry akademickiej w zakresie udzielania wsparcia studentom z niepełnosprawnością.

Zadania:

1. Organizacja różnych form kształcenia kadry akademickiej w zakresie udzielania wsparcia studentom z niepełnosprawnością.

Sposoby realizacji:

- organizacja konferencji naukowych oraz szkoleń z wykorzystaniem własnych zasobów,
- kadrowych oraz zaproszonych specjalistów.

2. Upowszechnianie wśród nauczycieli akademickich wiedzy na temat zagadnień niepełnosprawności.

Sposoby realizacji:

- pozyskiwanie, opracowywanie oraz rozpowszechnianie wśród nauczycieli akademickich materiałów szkoleniowo-informacyjnych dotyczących zagadnień niepełnosprawności.
3. Organizacja wsparcia w zakresie rozwiązywania indywidualnych problemów dotyczących pracy ze studentami z niepełnosprawnością.

Sposoby realizacji:

- umożliwienie pracownikom indywidualnych konsultacji psychologicznych
- konsultanci powołani spośród nauczycieli posiadających merytoryczne przygotowanie do pracy z osobami z niepełnosprawnością.

Realizacja

Realizacja zadań zawartych w programie będzie finansowana głównie z dotacji budżetowej przekazanej Uczelni na ten cel oraz ze środków pozyskiwanych z innych źródeł, a w szczególności z:

- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- samorządu terytorialnego,
- Europejskiego Funduszu Społecznego i innych programów Unii Europejskiej.